

РЕЦЕНЗІЯ
кандидата економічних наук, доцента
Левченко Ольги Вікторівни

на дисертацію Сокол Альони Олександрівни «Метод синтезу
інформаційно-технічної системи тренажерних комплексів підготовки
судноводії» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань
27 Транспорт за спеціальністю
271 Морський та внутрішній водний транспорт

Актуальність дослідження. Керування судном у різних умовах потребує від екіпажу застосування спеціалізованих знань і навичок. Наприклад, навігація в арктичних водах, де переважають складні льодові умови, вимагає від судноводіїв ґрунтовного розуміння фізичних властивостей льоду та здатності приймати правильні рішення в умовах обмеженої видимості й підвищеного ризику аварій. Так само судноплавство у вузьких акваторіях, таких як канали або порти з інтенсивним рухом, висуває підвищені вимоги до маневреності та точності управління. У подібних ситуаціях навіть незначні помилки можуть призвести до серйозних наслідків, зокрема зіткнень або аварій.

Актуальність підвищення безпеки судноводіння в сучасних умовах зростає через необхідність адаптації до нових викликів морського транспорту. Інтеграція сучасних технологій і вдосконалених методів навчання є ключовим елементом цього процесу, оскільки вона забезпечує якісну підготовку судноводіїв та мінімізує ризики аварійних ситуацій. Науковий аналіз цих аспектів є важливою основою для розроблення ефективних стратегій підвищення безпеки морських перевезень в умовах глобальних змін.

У цьому контексті особливо актуальним є завдання розроблення методу синтезу інформаційно-технічної системи тренажерних комплексів для підготовки судноводіїв, що сприятиме зниженню ймовірності помилок управління судном.

Практичне значення отриманих результатів полягає в удосконаленні спеціалізованого математичного та програмного забезпечення судових тренажерних комплексів. Розроблені моделі й методи сприяють зниженню ймовірності помилок під час управління судном, підвищуючи ефективність підготовки судноводіїв

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження, проведені в дисертації, виконані здобувачем у рамках

науково-дослідної роботи «Кваліметрія та діагностика негативного прояву людського чинника в процесі підготовки та професійної діяльності судноводіїв» ДР № 0123U104977 та науково-дослідної роботи «Ідентифікація людської помилки судноводія під час прийняття рішень в процесі боротьби за живучість судна» ДР № 0124U004508 відповідно до планів наукової та науково-технічної діяльності Херсонської державної морської академії на 2020-2025 рр.

Метою досліджень є зменшення помилок при управлінні судном під час вирішення завдань підготовки судноводіїв на тренажерних комплексах.

Для досягнення мети дослідження здобувачкою були вирішені такі завдання:

1) розроблено та проаналізовано модель діяльності судноводія під час управління судном у різних умовах для оцінювання часу виконання окремих операцій і виниклих помилок у його роботі, а також обґрунтування необхідності вдосконалення тренажерних комплексів;

2) розроблено метод вибору тестових методик з перевірки ступеня вираженості професійних компетенцій діяльності оператора;

3) розроблено метод відбору інформаційних елементів для синтезу інформаційного середовища тренажерного комплексу;

4) розроблено модель формування інформаційного середовища навчання для тренажерного комплексу підготовки судноводіїв у тренажерно-імітаційному комплексі;

5) проведено оцінку ефективності розроблених методів під час їх реалізації в тренажері та результатів підготовки на ньому судноводіїв.

Фактів про наявність текстових запозичень та порушення академічної доброчесності не виявлено.

Дискусійні зауваження та пропозиції до змісту дисертації.

В цілому позитивно оцінюючи дослідження слід звернути увагу, що у дослідженні не зазначено, які саме тренажерні комплекси були використані у ході дослідження.

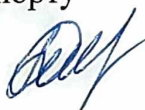
Зроблені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Сокол Альони Олександрівни на тему «Метод синтезу інформаційно-технічної системи тренажерних комплексів підготовки судноводіїв» за спеціальністю 271 Морський та внутрішній водний транспорт.

Враховуючи актуальність проблеми, наукову новизну, теоретичну та практичну значущість отриманих результатів дисертаційне дослідження є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним відповідно до вимог наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження

Вимог до оформлення дисертації» та постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка Сокол Альона Олександрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 271 Морський та внутрішній водний транспорт, галузі знань 27 Транспорт

Рецензент:

Кандидат економічних наук, доцент,
Доцент кафедри природничо-технічного
забезпечення діяльності водного транспорту
Державного університету
інфраструктури і технологій

Ольга ЛЕВЧЕНКО

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Підпис:

Засвідчує:

ст. імен. В.Р.

Рубашко О.В.